

Ivan Šaško, pomoćni biskup zagrebački
Uvod i homilija
u euharistijsko slavlje
svetkovine sv. Josipa, Zaručnika Blažene Djevice Marije
u Nacionalnome svetištu sv. Josipa u Karlovcu
prigodom otvaranja Godine svetoga Josipa u Zagrebačkoj nadbiskupiji
Ponedjeljak, 20. ožujka 2017. u 18.30 sati

Subraćo svećenici, redovnici i redovnice,
dragi hodočasnici, braćo i sestre!

ovdje se susrećemo, nakon što je u nama na otajstven način odjeknuo glas: *Idite k Josipu!* Ići k Josipu znači ići prema Gospodinu, u očinski zagrljaj svetosti, u zajedništvu njegove Crkve.

Pripremali smo se za ovo posebno slavlje u našem karlovačkom, ali i svehrvatskome svetištu svetoga Josipa. Došli smo biti dionicima zajedništva vjere u kojemu pred Gospodina donosimo svoje živote, u zahvalnosti moleći utjehu i snagu zagovora svetoga Josipa, zaštitnika cijele Crkve i zaštitnika Hrvatske.

Osim pozdrava našega zagrebačkoga nadbiskupa Josipa Bozanća, koji također nosi ime Zaručnika Blažene Djevice Marije, donosim i njegov *Proglas* kojim proglašava *Godinu svetoga Josipa*. Ta Godina započinje ovom svetkovinom, a posebno je važna baš za Karlovac i za ovu crkvu.

Poslušajmo Kardinalove riječi.

(Čita se Proglas.)

Braćo i sestre, u sabranosti i poniznome kajanju, obratimo se Gospodinu, a osim grijeha ispovjedimo i svoje pouzdanje u njegovu dobrotu, moleći radost oprostjenja i čistoću savjesti.

Homilija

*Liturgijska čitanja: 2Sam, 7, 4-5a.12-14a.16; Ps 88 (89);
Rim 4, 13.16-18.22; Mt 1, 16.18-21.24a*

1. Blaženu Djevicu Mariju hrvatski su vjernici od starina zvali svojom Majkom i Kraljicom. Ona je trajno bila zaštitnica, pomoćnica, odvjetnica i pratiteljica. Razmatrajući Krista, utjelovljenu Božju Riječ, ta je privrženost uz sebe vezala i posebno vjerničko čašćenje svetoga Josipa.

No, u povijesti Hrvatske i unutar političkoga života postoji znak i odluka vezana uz svetoga Josipa koja potvrđuje potrebu isticanja upućenosti na lik svetoga Josipa. Naš je Kardinal u svome *Proglasu Godine svetoga Josipa* naveo obilježja, vrijednosti i razloge, zbog kojih se cjelokupna društvena zbilja – kako nekadašnja tako

i današnja – lako može povezati sa svetim Josipom, postavljati pitanja i pronalaziti odgovore.

Na tome tragu večeras pred nama progovara Božja riječ, ali i pitanje: Zašto su hrvatski narodni zastupnici prije tristotridaset godina u Saboru jednoglasno izabrali svetoga Josipa za zaštitnika hrvatske države, hrvatskoga kraljevstva, odnosno žitelja hrvatske domovine.

Zaštitnika se bira ne samo zbog toga, jer se vjeruje u njegovu zaštitu, nego i zato što se u njemu vide određene odlike, uzor i blizina životnim prilikama. U tome se izboru zrcali želja za očuvanjem prijašnjega, ali i želja ostvarenja budućega. Dakle, tada je hrvatsko državno vodstvo željelo zaštititi Hrvatsku i živjeti Hrvatsku po mjeri svetoga Josipa. A kakva je to mjera; kakva je Hrvatska po toj mjeri? Kakva je to *josipovska Hrvatska*?

Da bismo to vidjeli, zadržimo se na današnjemu Evanđelju i promotrimo najprije *šest odlika svetoga Josipa* koje izvire iz današnje Radosne vijesti.

2. Prva odlika: Ako smo pozornije slušali Evanđelje, čuli smo da je prva rečenica završetak Isusova Rodoslovlja. Čuli smo da se „Jakovu rodi Josip, muž Marije, od koje se rodi Isus“. *Josipa Evanđelje određuje po Mariji, a Mariju po Isusu*. Josip je ono što jest po tome što je muž, zaručnik Marijin, zaručnik Spasiteljeve Majke. Dakle, na prvome je mjestu Isus, a ne Josip. Vrijednost čovjeka nije u njegovoj uznositosti, u nastojanju da stvori dojam veličine, nego u služenju Gospodinu. Zato je zanimljiv taj obrat: premda se u rodoslovlju najprije spominje Josip, kao nositelj Davidove loze, stvarno rodoslovlje u središtu ima Isusa. Povijest spasenja čitamo u svjetlu drukčijem od svjetla privida i ljudskoga redoslijeda, u novome svjetlu Božje prisutnosti i nevjerojatnoga plana.

Druga odlika: Josip je *pravedan*; pravedan u biblijskome smislu, što je *podudarno s ljubavlju*. Ta pravednost nije izvan čovjeka, niti je neovisna o njegovu srcu; to je pravednost koja iz ljubavi razlučuje, traži dobro, muči se i trpi zbog zla. Ime 'Josip' znači: *Bog će nadodati*. Iz te nade svi mi smijemo živjeti, jer svakomu tko se trudi ispuniti Božju volju, Bog daruje novu snagu i nove vidike. Josipova pravednost leži u njegovoj spremnosti vidjeti svijet i ljude Božjim pogledom.

Treća odlika: Josip *ne želi Mariju izorgnuti sramoti*. Danas je, nažalost, tako omiljeno, čak i bez ikakva povoda i protiv svakoga smisla, drugoga ocrniti, poniziti; izrugati ono što je drugima najdraže, bilo da je riječ o osobama ili vrijednostima. Josip to ne čini, premda je u velikoj kušnji koju nadvladava *četvrtom odlikom*.

3. Naime, premda je kanio potajice napustiti Mariju, u sebi osjeća muku, jer ju je istinski volio. Bog vidi njegovu nutarnju borbu i šalje anđela, da mu pomogne; Bog ulazi u njegov san, a san je slika stanja u kojemu Josip ne može utjecati svojim razlozima, strahovima, obzirima.

Bog mu otkriva ono što je zastrla zemaljska zavjesa, da bi otklonio strah, da bi ljubav pronašla više prostora, da bi mogao prihvatiti neočekivano i nevjerojatno; da se ne boji i da ne napusti ono što voli i što se nalazi pred prijetnjom.

Peta odlika: Josip imenuje; on djetetu daje ime *Jehošua, Isus*, koje znači: *Bog spasava, Bog oslobađa*. Na prvim stranicama Biblije čitamo da je davanje imena dio Božjega stvaranja svijeta. Bog Kristovim utjelovljenjem nanovo stvara i obnavlja, a Josipu povjerava imenovanje, objavljivanje ljudima temeljnoga Isusova poslanja – osloboditi svijet od grijeha i zla, darovati radost zajedništva s Bogom i ljepotu vječnosti. U imenovanju je skrivena Josipova riječ. U tome posredno znamo da je izgovorio barem Isusovo ime, a nezabilježnost drugih njegovih riječi govori o tome da je Isus punina govora, punina onoga što treba reći. U tome se imenu sve sažima i ono pokazuje značenje svega.

Šesta se odlika nalazi u tome da Josip *čini ono što mu Bog govori*. Zadnja rečenica u Evanđelju glasi: „Kad se Josip probudi oda sna, učini kako mu naredi anđeo Gospodnji.“ Njegovo slušanje postaje djelom. U tome je bit našega rada: ne da samo radimo, jer takav rad može biti razarajuć. Sveti Josip je zaštitnik radnika ponajprije po tome što je njegov rad usklađen s Božjom riječju i s Božjim naumom. S druge strane, sami znamo da i onda kada uočimo, kada spoznamo što trebamo činiti, nemamo snage to provesti. Zato je potrebna blizina svetoga Josipa koji *čini* što mu Bog govori.

4. Vođeni evanđeoskim Josipovim odlikama, pokušajmo otkriti kakva bi to bila '*josipovska Crkva*' i kakvu su '*josipovsku Hrvatsku*' vidjeli hrvatski sabornici prije tristotrideset godina, izabirući svetoga Josipa za Zaštitnika.

Ima li to kakvoga značenja u današnjim okolnostima ili to trebamo ostaviti tek kao zanimljivost iz prošlosti?

Ako stanemo pred tih šest odlika, shvatit ćemo da u našoj Crkvi i domovini te vrline žive, ali nas svaka od njih upozorava i na odstupanja, na potrebu veće usklađenosti.

Ovdje u Karlovcu tih šest obilježja slobodno usporedim sa šestokrakim obrambenim zidom koji je štitio Grad i branio ne samo vrijednosti i življenje u njemu, nego i vrijednosti i slobodu cijele domovine. Život svetoga Josipa određen je zaručništvom i očinskom brigom, ljubavlju i zaštitom, koje se prelijevaju u šest nijansi.

5. Tako prepoznamo da je Crkvi i domovini, po mjeri života svetoga Josipa, Bog na prvome mjestu. U '*josipovskoj Hrvatskoj*' radost ljudi nalazi se u služenju Bogu, a ne čovjeku, ne ideologiji, izvanjskim dojmovima ni prividu.

'*Josipovska Hrvatska*' je pravedna, a ne ponižavajuća, izrabljivačka, neosjetljiva; ona se ravna pravednošću koja je prožeta ljubavlju.

Takva Hrvatska ne izvrgava sramoti, osobito ne one koji su se za nju žrtvovali. A koliko je sramoćenja najboljih sinova i kćeri, onih koji su krvarili za domovinu, bili proganjani, zatvarani, obespravljani!

Iz 'josipovske Hrvatske' se ne odlazi lako; ne napušta ju se, da bi ju se zauvijek ostavilo. Uz sve teškoće, takva se Hrvatska usudi sanjati, biti uz voljeno i vrijedno! Ako treba – poput Josipa – sklonit će se, ali sa čežnjom povratka, ponovnoga dolaska koji mijenja prisutnošću. Zar to nije čujan vapaj sa šutljivih usana sveca Zaštitnika koji ne prekora, nego savjetuje za naše dobro: *Ne napuštajte Hrvatsku!* Posebno mladi.

O Hrvatskoj će vam govoriti svašta, ocrnit će ju, kao da se vas ne tiče; ponuditi vam odustajanje i dati obećanja o drugim mjestima.

Josip nije napustio Mariju, kada je prijetilo da ju društvo ponizi i odbaci. A bio je s njom u progonstvu, da bi povratkom vratio radost i spasenja u krilo doma i domovine.

U 'josipovskoj Hrvatskoj' se koriste riječi i jezik koji znači, jezik pročišćen i osvjetljen istinom; ne jezik prijetvornosti, dodvoravanja, nejasnoća, besplodne diplomatske; ne jezik grubosti, nepoštivanja i psovanja. U takvoj se Hrvatskoj provjerava imaju li riječi smisla pred puninom Božje riječi i Isusova imena. A pred tim imenom i svjetlom neistina ne može vladati; neistina o našoj prošlosti, a posebno neistina o komunističkim zločinima, neistina o narodu i ljudima koji su namjerno blačeni i zaboravljani, da bi se lažnim imenima pokrile neljudske ideologije i štitile nečije povlastice.

U 'josipovskoj Hrvatskoj' se dobro čini, a ne samo o njemu govori. Iz dubokoga odnosa s Bogom dižu se razlozi naših djela. Iz ljubavi prema Bogu i bližnjima rad dobiva svoj smisao i postaje radostan. Ako toga nema čovjek postaje predmetom izrabljivanja, a nacija se pretvara u mnoštvo ogorčenih nezadovoljnika, u život bez oduševljenja. A oduševljenost se ne nalazi na tržištu rada, nego jedino u susretu s ljubavlju, u susretu s Bogom.

6. Time se šestorokut 'josipovskoga grada' zatvara tamo gdje je započeo: u Bogu koji je početak i cilj našega života; u Bogu koji oslobađa i spasava, vraća nadu i daje smisao našem osobnom životu, susretima, zaljubljenostima, obiteljima, radu, domovini. Sveti nas Josip, zaštitnik ne samo života nego i umiranja, poziva da sve promatramo u svjetlu vječnosti koja nije prijetnja nego radosna sigurnost. Nama ostaje pitanje: Želimo li takvu Hrvatsku; trebamo li takvu Hrvatsku?

Braćo i sestre, danas molimo Gospodina da nam daruje mudro i poslušno srce, a od Josipa učimo kako živjeti za druge, paziti s ljubavlju na potrebe bližnjih. Molimo blagoslov za sve nas, naročito za očeve, za Crkvu i hrvatsku domovinu. Nosimo sigurnost u vjeri da će Gospodin, uz zagovor svetoga Josipa, našoj slabosti pridodati svoju milost. To svjedoči ovo zajedništvo, mnoštvo ljudi ovih dana u Svetištu; to svjedoči titraj svijeća ispred kipa sv. Josipa, a najviše titraj u našem srcu.

Sveti zaštitniče Josipe – moli za nas!

Amen.